

ЗМІСТ

Вступне слово	7
Авторський колектив	8
Законодавчі документи та скорочення, що були використані авторами при написанні статей	10

Розділ I. ВНУТРІШНІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ ПІДПРИЄМСТВА

Коллективний договір на підприємстві	16
Правила внутрішнього трудового розпорядку	21
Штатний розпис	26
Особова картка та особова справа	31
Трудова книжка	33
Графік відпусток	40
Інші документи	42
Атестація робочих місць за умовами праці	45
Атестація працівників	55
Професійне навчання працівників	59
Як діяти у разі зміни назви професії (посади)	61

Розділ II. ТРУДОВИЙ ДОГОВІР. ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ НА РОБОТУ

Приймаємо працівника на роботу	68
Строкові трудові відносини	74
Сумісництво та суміщення: основні аспекти	79
Особливості трудових відносин у відокремленому підрозділі	84
Практиканти на підприємстві	88
Як правильно використовувати дитячу працю	91
Як оформити трудові відносини з директором-сумісником	93

Як замінити працівника, який тимчасово не виконує своїх трудових обов'язків	95
Особи з інвалідністю на підприємстві	99

Розділ III. ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ

Звільняємо працівника за власним бажанням та за угодою сторін	106
Звільняємо працівника за появу на роботі в нетверезому стані	111
Звільняємо працівника за прогул	117
Як звільнити працівника, який пішов з роботи та більше не з'явився	121
Погляд суду на звільнення працівника, який не впорався із покладеними на нього трудовими обов'язками	123
Чи можливо звільнити працівника під час відпустки?	126
Звільнення під час хвороби працівника	127
Відповідальність за несвоєчасний розрахунок при звільненні	134

Розділ IV. ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ

Військовий облік працівників: документальне оформлення	136
Працівники на військовій службі: про обов'язки підприємств, гарантії та середній заробіток працівників	145
Чи можна військовослужбовцю платити середній заробіток, менший за мінімальну зарплату?	151
Як запобігти призову працівників підприємства на військові збори: відповіді на запитання	152
Строковий трудовий договір із мобілізованим працівником припинився, а обов'язок роботодавця сплачувати компенсацію залишився	158
Гарантії для працівників, призваних на альтернативну службу	163

Розділ V. РОБОЧИЙ ЧАС

Робочий час: практичні аспекти	166
Облік робочого часу: особливості запровадження	170
Підсумований облік робочого часу: запитання і відповіді	173

Підсумований облік + гнучкий режим робочого часу + графіки роботи	179
Які наслідки перебування працівників на роботі у неробочий час?	188
Присвоюємо розряди працівникам	192
Дистанційна робота	196

Розділ VI. ОПЛАТА ПРАЦІ

Застосування норм галузевих та інших угод	200
Початок року – час для перегляду рішень щодо оплати праці	202
Мінімальна зарплата у запитаннях та відповідях	204
Аванс як частина заробітної плати	209
Індексація заробітної плати	214
Особливості оплати роботи у святкові та вихідні дні	217
Оформлюємо та оплачуємо простій	225
Оплачуємо роботу працівника, переведеного на нижчу посаду	229
Доплата за роботу в нічний та вечірній час	230
Обчислення зарплати працівникам за підсумованого обліку робочого часу	231
Оплата робіт у шкідливих і небезпечних умовах праці	236
Коригування середнього заробітку: практичні ситуації	242
Коригування середньої зарплати для відпускних за відрядної і погодинної оплати праці	249
Розраховуємо відпускні правильно	251
Розрахунок лікарняних: покроковий алгоритм	260
Яка сума лікарняних після декретної відпустки?	266

Розділ VII. ВІДПУСТКИ

Види відпусток	268
Щорічна основна відпустка	270
Додаткові відпустки	274
Компенсація за невикористану відпустку	278
Відпустка для догляду за дитиною до трьох років: чи можна нею скористатися в декількох роботодавців?	281

Розділ VIII. ФЕРМЕРАМ

Трудові відносини для члена фермерського господарства	284
Чи звільняти найманого працівника, який став членом фермерського господарства?	286
Штатний розпис для фермерського господарства та трудова книжка для фермера	287
Засновник фермерського господарства є членом цього господарства (аналіз листа ДФС від 26.06.2018 р. № 19425/7/99-99-13-02-01-17)	291
Чи можуть органи Держпраці перевіряти членів фермерських господарств?	297
Чи має право фермер на допомогу з безробіття?	298
Соціальні виплати членам фермерських господарств	300

Розділ IX. КОНТРОЛЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Планові та позапланові заходи контролю	306
Підстави для інспекційного відвідування	308
Інспектор Держпраці на порозі	314
Акт та припис	322
Чи може інспектор праці відвідувати закриту зону підприємства?	326
Права суб'єктів господарювання під час перевірок	327
Фінансова відповідальність за порушення законодавства про працю та зайнятість населення	331

Розділ X. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Створюємо службу охорони праці на підприємстві	336
Документи з охорони праці, що перевіряють інспектори Держпраці	344
Визначаємо засоби індивідуального захисту працівників	368
Нещасний випадок на виробництві	375
Фінансова відповідальність за порушення законодавства про охорону праці ...	387

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Зразок Правил внутрішнього трудового розпорядку	394
---	-----